

Tisztelendő Saccheri atyának az Index szent Kongregációja titkárának jelen könyvre vonatkozó levele Barcellona nagyméltóságu püspökéhez.

Nagyméltóságu Uram!

Az Index szent Kongregáció-jához feljelentés érkezett Sardá y Salvany Félix, megyéjebeli áldozópapnak *El Liberalismo es Pecado* című műve ellen; e feljelentés megtétetett másodszer is *El Proceso del integrismo* vagyis *Refutación de los errores contenidos en el opusculo „El liberalismo es Pecado“* című munka kíséretében. E másik munka szerzője De Pazos kanonok a Vichi egyházmegyéből. A szent Kongregáció tehát *érett megfontolás* tárgyává tette mind a két munkát s mindkettőre nézve megtette észrevételeit: az első műben mit sem talált, mi az igaz tannal ellenkezék, sőt szerzőjét Sardá Félixet dicséretre találta érdemesnek; mert a felvett tárgyról alapos érvekkel, *rendben és világosan adja elő s védelmezi az igaz tant anélkül*, hogy bárki személyét sértené.

Máskép szól az ítélet a másik De Pazos által kiadott műről. Mert míg egyrészt *némelyekben javításra szorul*, addig másrészt nem helyeselhető a sértő modor, melylyel a szerző inkább Sardá személyét támadja meg, mintsem a nevezett író művében állítólag előforduló tévelyeket.

Ezért a szent Kongregáció megparancsolta, hogy De Pazos

Excellentissime Domine!

S. Indicis Congr. accepit delationem opusculi, cujus titulus *El liberalismo es pecado* auctore D. F. Sardá y Salvany, sacerdote hujus tuae dioecesis, quae delatio repetita fuit una cum altero opusculo, cui titulus *El proceso del Integrismo, id est Refutacion de los errores contenidos en el opusculo „El liberalismo es pecado“*, auctor hujus secundi opusculi est D. de Pazos canonicus dioec. Vicensis. Quapropter eadem S. Congr. *maturity examine* perpendit primum et alterum opusculum cum *factis animadversionibus*; sed *in primo nil invenit contra sanam doctrinam*, imo auctor ejusdem *D. F. Sardá laudem meretur* eo quia solidis argumentis ordine et claritate expositis, *sanam doctrinam in materia subjecta proponat et defendat* absque cujuscunque personae offensione.

Verum non idem iudicium fuit prolatum super altero opusculo edita a D. de Pazos; nam aliqua in re *correctione indiget*, et insuper approbari non potest modus loquendi injuriosus, quo auctor utitur magis contra personam D. Sardá, quam contra errores, qui supponuntur in opusculo dicti scriptoris.

Hinc S. Congr. mandavit, ut D. de Pazos monitus a proprio

arra figyelmeztessék püspöke által, hogy a mennyire lehetséges említett művének példányait szerezzé vissza, a jövőben pedig a netán felmerülő kérdések vitatásánál tartózkodjék személyeket sértő szavaktól, a mint ezt a keresztény igaz szeretet tanítja: annál is inkább, mivel a mi Szentséges Urunk XIII. Leo Pápa a mily nagyon ajánlja a tévelyek leküzdését, oly kevésbé szereti s helyesli a személyek ellen elkövetett sérelmeket, kivált ha azok tudományuk s áhitatuk által ki-
tűnnek.

Midőn ezt az Index sz. Kongregációja parancsából önnel közlöm a végből, hogy a megyéjebeli jeles papnak Sardának lelkét megnyugtassa, az ur Istentől minden jót kívánva, tiszteletem nyilvánítása mellett vagyok
Nagyméltóságodnak

legalázatosabb szolgálója

Fr. Saccheri Jeromos Pius

sz. Domonkos rendjéből,
az Index sz. Kongregációjának
titkára.

(Nagymélt. és ftdő Catalá y Albosa Jakab, barcellonai püspök
urnak.)

Ordinario retrahat, quantum fieri potest, dicti sui opusculi exemplaria, ac in posterum, si aliqua controversiarum, quae oriri possunt, fiat discussio, se abtineat a quibuscunque verbis injuriosis contra personas, sicuti vera Christi charitas docet: eo vel magis, quod Ssmus D. N. PP. Leo XIII. valde commendat ut errores profigantur, tamen non amat neque approbat injurias in personas praesertim doctrina et pietate praestantes, illatas.

Dum haec de mandato S. Ind. Congr. Tibi communico, ad hoc ut praeclaro tuo dioecetano D. Sardá ad animi sui quietem manifestare possis, omnia fausta ac felicia a Domino apprecor et cum omni observantiae signif. subscribo
Ampl. Tuae

addict. famulus

Fr. Hier. Pius Saccheri

O. P. s. Ind. Congr. a Secretis.

(Illmo ac Rssimo D. Jac. Catalá y Albosa Eppo Barcin.)